

Motion

Synliggör och använd språkkompetensen inom äldreomsorgen

Språket är en mycket viktig nyckel till god äldreomsorg. För många avtar förmågan att uttrycka sig på annat språk än modersmålet när man blir äldre, även utan demenssjukdom. De inlärd språken träder tillbaka och modersmålet träder fram av sig själv. Svårigheter att uttrycka sig och bli förstådd kan leda till social isolering och sämre livskvalité. Samtidigt försvårar språkproblem för personalen att ge god omsorg.

Nästan en tredjedel av Malmös äldre är födda i ett annat land än Sverige och andelen utrikesfödda äldre Malmöbor kommer att öka. Hos befolkningen 55–64 år är över 40% utrikesfödda.

Det är viktigt att personalen inom äldreomsorgen kan svenska, men också viktigt att personalens andra språkkompetenser tas tillvara. Hälsa, vård och omsorgsförvaltningen försöker till liten del möta behoven hos äldre med annat modersmål än svenska. Då Malmö är ett finskt förvaltningsområde tar kommunen ett lite större ansvar för finstalande.

Många anställda inom Hälsa, vård och omsorgsförvaltningen har språkkompetens i de modersmål som äldre i Malmö har, men den används inte i den omfattning som den borde. Äldreomsorgen behöver därför bättre synliggöra och använda de språkkompetenser som personalen och förvaltningen har. Det behövs en strategi för detta, för att underlätta för äldre och anhöriga att hitta boende med passande språkkompetens och för hemtjänst och boende att lättare kunna matcha språkbehov med språkkompetens.

Jag föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar:

att ge Hälsa, vård och omsorgsnämnden i uppdrag att ta fram en strategi för att bättre ta tillvara språkkompetensen hos personalen för att bättre kunna möta behoven hos äldre med annat modersmål än svenska.

Malmö 2024-03-26

Anders Andersson (V)

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2024-12-17 kl 13:00-18:30
Plats	Sessionssalen, Rådhuset
Utses att justera	Surra Al Sakban Sadiye Altundal
Justeringen	2024-12-30
Protokollet omfattar	§264

Underskrifter Sekreterare

.....
Louise Lagerlund

Ordförande

.....
Carina Nilsson (S) §§
243-252, 254-263, 265-
269

.....
Björn Gudmundsson
§§ 253, 264

Justerande

.....
Surra Al Sakban

.....
Sadiye Altundal

Beslutande ledamöter

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S)
 Farishta Sulaiman (M)
 Magnus Olsson (SD)
 Andréas Schönström (S)
 John Roslund (M)
 Rickard Åhman Persson (SD)
 Mohamed Yassin (MP)
 Anders Rubin (S)
 Roko Kursar (L)
 Josefin Anselmsson (M)
 Carina Nilsson (S) (Ordförande)
 Sedat Arif (S)
 Anja Nordberg Sonesson (M) (Andre vice ordförande)
 Showan Shattak (V)
 Sofia Hedén (S)
 Tony Rahm (M)
 Anders Pripp (SD)
 Mubarik Mohamed Abdirahman (S)
 Boel Pettersson (V)
 Amani Loubani (S)
 Helena Nanne (M)
 Michael Hård af Segerstad (SD)
 Linda Eklund (L)
 Bengt-Göran Svensson (S)
 Sadiye Altundal (V)
 Håkan Fäldt (M)
 Juan-Tadeo Espitia (S)
 John Eklöf (M)
 Anton Sauer (C)
 Anders Skans (V)
 Shler Murad Bradostin (S)
 Haqvin Svensson (M)
 Björn Gudmundsson (S) (Vice ordförande)
 Surra Al Sakban (MP)
 Gunilla Ryd (V)
 Malin Ahlström (M)
 Håkan Ask (SD)
 Arwin Sohrabi Nejad (S)
 Sara Wettergren (L)
 Christina Wessling (S)
 Linda Obiedzinski (M)
 Lisbeth Persson Ekström (SD)
 Jan Olsson (S)
 Susanne Jönsson (S)
 Anders Andersson (V)
 Anders Olin (SD)
 Janne Grönholm (MP)
 Albin Schyllert (M)
 Nadjam-Ud-Din Malik (S) ersätter Olga Krivtsova (S)
 Anders Nilsson (S) ersätter Sanna Axelsson (S)
 Marie Tanndal (S) ersätter DüNDAR GÜNGÖR (S)
 Peter Johansson (S) ersätter Frida Trollmyr (S)

Ingrid Gunnarson (M) ersätter Helena Grahn (M)
 Stefan Claesson (SD) ersätter Jörgen Grubb (SD)
 Nicholas Holmgren Gellersten (SD) ersätter Lars-Johan Hallgren (SD)
 Lisa Stolpe (V) ersätter Nina Jakku (V)
 Marek Lakatos (V) ersätter Carin Gustafsson (V)
 Tobias Petersson (V) ersätter Anfal Saad Mahdi (V)
 Anna Ljunggren (MP) ersätter Stefana Hoti (MP)
 Kay Lennart Wictorin (C) ersätter Emelie Nyman (C)

Ej tjänstgörande ersättare

Amanda Johannesson (S)
 Shaip Morina (S)
 Birgit Hansson (S)
 Sven-Erik Rasmusson (S)
 Neziya Rahman (S)
 Nicola Rabi (M)
 Darko Simic (M)
 Niclas Röhr (M)
 Petra Lundgren (M)
 Eva Hallén (SD)
 Birgitta Ehlin (V)
 Kerstin Håkansson (V)
 Malte Tängmark Roos (MP)
 Eva Christina Bertz (L)
 Joel Laguna Ascacivar (L)
 Martin Molin (C)

Övriga närvarande

Charlotte Frank (Politisk sekreterare (L))
 Markus Krook (Politisk sekreterare (C))
 Ali RezaYakhdani Riazi (Politisk sekreterare (S))
 Jaqueline Lenander (Ombudsman (S))
 Louise Lagerlund (Stadsjurist)
 Pamela Lindqvist (Nämndsekreterare)
 Martin Ljungberg (Nämndsekreterare)

§ 264 Motion Anders Andersson (V) - Synliggör och använd språkkompetensen inom äldreomsorgen

STK-2024-639

Sammanfattning

Anders Andersson (V) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att hälsa-, vård-, och omsorgsnämnden ges i uppdrag att ta fram en strategi för att bättre ta tillvara språkkompetensen hos personalen för att bättre kunna möta behoven hos äldre med annat modersmål än svenska.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har yttrat sig angående motionen och föreslår att motionen avslås.

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunfullmäktige avslår motion från Anders Andersson (V) om att synliggöra och använda språkkompetensen inom äldreomsorgen.

Beslutsgång

Anders Rubin (S) och Nichlas Holmgren Gellersten (SD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut om att avslå motionen.

Anders Andersson (V), Albin Schyllert (M), Marek Lakatos (V) och Kay Wictorin (C) yrkar bifall till motionen.

Kommunfullmäktige godkänner följande propositionsordning.

Ordföranden ställer proposition på bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut om att avslå motionen mot bifall till motionen och finner att kommunfullmäktige beslutat att bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut.

Reservationer och särskilda yttranden

Mot kommunfullmäktiges beslut i ärendet anmäler Anders Skans (V) som samtliga ledamöter i Vänsterpartiet ställer sig bakom.

Mot kommunfullmäktiges beslut i ärendet anmäler Centerpartiet (C) gruppreservation som samtliga ledamöter i Centerpartiet ställer sig bakom.

Mot kommunfullmäktiges beslut i ärendet anmäler Håkan Fäldt (M) gruppreservation som samtliga ledamöter i Moderaternas ställer sig bakom.

Beslutet skickas till

Anders Andersson (V)
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut KS 241127 §341 med muntlig reservation (V), (M), (C) och särskilt yttrande (SD) Motion Anders Andersson (V) - Synliggör och använd språkkompetensen inom äldreomsorgen
- Förslag till beslut KSAU 241111 §548 med muntlig reservation (M) Motion Anders Andersson (V) - Synliggör och använd språkkompetensen inom äldreomsorgen
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 241111 Motion av Anders Andersson (V) - Synliggör och använd språkkompetensen inom äldreomsorgen
- Motion Anders Andersson (V) - Synliggör och använd språkkompetensen inom äldreomsorgen
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 240828 § 77 Reservation (V) och (M+C)
- Remissvar hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Malmö stad
Stadskontoret

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-11-06

Vår referens

Petra Smedjeback

HR-specialist

petra.smedjeback@malmo.se

Motion Anders Andersson (V) - Synliggör och använd språkkompetensen inom äldreomsorgen STK-2024-639

Sammanfattning

Anders Andersson (V) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att hälsa-, vård-, och omsorgsnämnden ges i uppdrag att ta fram en strategi för att bättre ta tillvara språkkompetensen hos personalen för att bättre kunna möta behoven hos äldre med annat modersmål än svenska.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har yttrat sig angående motionen och föreslår att motionen avslås.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige avslår motion från Anders Andersson (V) om att synliggöra och använda språkkompetensen inom äldreomsorgen.

Beslutsunderlag

- Motion Anders Andersson (V) - Synliggör och använd språkkompetensen inom äldreomsorgen
- Remissvar hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 240828 § 77 Reservation (V) och (M+C)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 241111 Motion av Anders Andersson (V) - Synliggör och använd språkkompetensen inom äldreomsorgen

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-11-11

Kommunstyrelsen 2024-11-27

Kommunfullmäktige 2024-12-17

SIGNERAD
2024-10-29

Beslutet skickas till

Anders Andersson (V)
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
Stadskontoret, HR-avdelningen
Stadskontorets handläggare

Ärendet

Anders Andersson (V) föreslår att ge hälsa, vård och omsorgsnämnden i uppdrag att ta fram en strategi för att bättre ta tillvara språkkompetensen hos personalen för att bättre kunna möta behoven hos äldre med annat modersmål än svenska. Motionären anser att det är viktigt att personalen inom äldreomsorgen kan svenska, men också viktigt att personalens andra språkkompetenser tas tillvara. Motionären anser att äldreomsorgen behöver bli bättre på att synliggöra och använda de språkkompetenser som personalen och förvaltningen har, och att det behövs en strategi för detta, för att underlätta för äldre och anhöriga att hitta boende med passande språkkompetens och för hemtjänst och boende att lättare kunna matcha språkbehov med språkkompetens.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har getts möjlighet att yttra sig angående motionen och har inkommit med remissvar där nämnden föreslås att kommunfullmäktige avslår motionen.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens yttrande

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden delar motionärens resonemang kring att kunna möta brukaren på dess egna villkor, samtidigt som personalens kompetens tillvaratas.

Språkkompetens är en högt värderad resurs inom nämndens verksamheter. Att tillgodose brukarens behov är ett komplext och flerdelat uppdrag där språklig kommunikation är en del. Förvaltningens chefer arbetar kontinuerligt med att matcha personalens kompetens med brukarens behov, och i dessa avseenden väger andra kompetenser tyngre än språkkompetens. De grundläggande kompetenskraven för medarbetare är huvudsakligen styrande vid planering av en brukares eller patients insatser, så som att medarbetare har läkemedelsdelegeringar eller kompetens om demenssjukdom.

Villkoren för olika sätt att kommunicera kan variera beroende på vilken verksamhet som avses inom förvaltningen. I vissa fall kan det vara lättare på ett särskilt boende, jämfört med ordinärt boende, att ta hjälp av olika personer inom personalen för att kommunicera eller använda sig av andra hjälpmedel som finns tillgängliga på plats på boendena.

Språk i biståndshandläggning.

I många fall sker den första kontakten från medborgaren med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen genom en biståndshandläggare i samband med

myndighetsutövning efter ansökan om bistånd enligt socialtjänstlagen. Biståndshandläggaren identifierar individens behov av service på ett annat språk än svenska, inklusive teckenspråk, och har vid behov möjlighet att vända sig till tolkservice i de fall den sökande har behov av att kommunicera på andra språk än svenska. I samband med myndighetsutövning är det av vikt att det är en oberoende part som kan tolka mellan språken. Andra sätt att kommunicera är till exempel via pictogram (symbolsystem/visuellt språk). Handläggaren ska säkerställa att information i utredning och beslut kommuniceras och förstås av den det berör.

Finskt förvaltningsområde.

Malmö stad är sedan 1 februari 2015 en del av det finska förvaltningsområdet. Rättigheterna för den sverigefinska minoriteten berör både språkanvändande och möjliggörande av att utöva kultur. En av de lagstiftade rättigheterna är möjligheten att få hela eller väsentlig del av äldreomsorgen utförd på finska och förvaltningen har således tre vård- och omsorgsboenden som sverigefinska Malmöbor kan önska i samband med beslut om rätt till plats med en finsk profil. Profilboendena strävar efter att ha finskspråkig personal samt utöva finsk kultur genom exempelvis att uppmärksamma högtidsdagar. Förvaltningen ser en utmaning i att rekrytera personal som talar finska. Förvaltningen har därför beslutat att det ska finnas information om att Malmö är finskt förvaltningsområde och att det är meriterande att tala finska i samtliga rekryteringsannonser. Utöver detta har medarbetare inom särskilt boende och ordinärt boende gått en kurs i vårdfinska. Utbildningarna är pågående och de som har gått grundkursen kommer även att få gå en fortsättningskurs under hösten 2024.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Vänsterpartiet, Moderaterna och Centerpartiet reserverade sig mot nämndens beslut.

Stadskontorets bedömning

Stadskontorets bedömning görs med utgångspunkt i hälsa-, vård- och omsorgsnämndens yttrande där det framgår att språkkompetens är en högt värderad resurs inom nämndens verksamheter. Nämnden försöker där det är möjligt att matcha personer som får insatser med medarbetare utifrån språkkompetenser men påtalar dock att det är andra kompetenser, i synnerhet omsorgs- eller medicinska kompetenser, som väger tyngst i matchningen mellan brukare och medarbetare.

Förslaget är därför att kommunfullmäktige beslutar att motionen ska avslås.

Ansvariga

Johanna Juhlin HR-direktör

Pamela Lindqvist Sekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör